

Celine de Waal Malefijt

Exploitatie van Mogelijke Werelden

Of het nu gaat om een vervallen villa, een voormalige tramremise of een verlaten blok kantoorpanden; leegstand ontrust. Een windvlaag, voetstappen in het stof, een plotseling wegvliegende duif. Er is niet veel voor nodig om een persoonlijke bibliotheek aan (schrik)beelden te projecteren in de leegte.

Met grootse herbestemmingplannen probeert men de onrust te bedwingen. Maar in de tussentijd groeit de leegstand gestaag en is het een strijd tegen irrealistische angsten om al deze ruimtes opnieuw te willen definiëren. Uitkomst schuilt juist in de acceptatie van het unheimische als waardevolle stimulator van de verbeelding. Het activeren van ons beeldend vermogen zorgt ervoor dat een fictieve kopie van de plek voortleeft in onze gedachten. Een vergelijkbaar proces voltrekt zich als we een verhaal lezen. Een goed verhaal maakt ons tot tijdelijke bewoners van de beschreven wereld. Een schrijver zet een narratieve ruimte uiteen door heel gedoseerd ruimtelijke fragmenten met het verhaal te verweven. Deze fragmenten kunnen zich alleen tot een compleet wereldbeeld vormen doordat de lezer in staat is te lijmen en de gaten te vullen met verbeelding. Het is een kunst de narratieve ruimte zo poreus mogelijk te houden zodat een universum aan mogelijke werelden groeit bij de verschildende lezers. Als deze theorie vertaald wordt naar een

beleid voor leegstand, kan het unheimische worden gezien als narratieve ruimte waarbij tijdelijk gebruik een mogelijke wereld belichaamt.

Celine studeerde aan de TU Eindhoven en de Danmarks Designakole. In haar werk met ontwerp bureau KNOL, dat ze samen met Jorien Kemerink oprichtte, laat ze zich inspireren door zowel ontwikkelingen binnen de technologische wereld als gedragspatronen en rituelen die geworteld zijn in onze hedendaagse cultuur. De samenkomst tussen deze twee disciplines leidt tot nieuwe verrassende interacties en ontwerpen.

1 en 2 Het eindwerk 'Rope | Access' van Celine de Waal Malefijt vertelt een verhaal vanuit vogelperspectief. Hoog in de kale industriële hal, onder de melkwitte dakramen, bevindt zich een mogelijk penthouse. Daar, badend in het serene licht, blijft het stof en duister op veilige afstand en kan je werkelijk van al die ongebruikte kubieke meters leegstand genieten als ruimte voor de geest.

Jorien Kemerink

Ruimte voor vloeibaarheid van de stad

en 4 Skinned, het afstudeerproject van Jorien Kemerink, is een groeiende verzameling afdrukken van plekken. Bijzondere delen van gebouwen en andere vaste ruimtes kunnen oneindig worden geduplicieerd in fragiele, opvouwbare huiden. Ook sporen van vuil en worden gevangen. Deze flarden herinneringen kunnen worden meegenomen naar andere locaties. Hier, losgetrokken van hun oorspronkelijke context, krijgen zij nieuwe ruimtelijke betekenissen.

Hoe zou een vloeibare stad eruit zien? Vloeibaar in tegenstelling tot vast, waarbij niet alleen mensen maar ook plekken zich kunnen verplaatsen door de stad? In de natuurkunde is smelten een faseovergang waarin verzamelingen deeltjes (atomen en moleculen) losbreken uit een starre roosterstructuur en zich vrij kunnen gaan bewegen. In plaats van hecht gebonden te zijn aan elkaar en aan een vaste plek, glijpen de vloeibare deeltjes gemakkelijk in plekken die nog open zijn. Hier blijven ze tijdelijk, totdat ze een andere open plek vinden. Zo ontstaat soepelheid van een materie, die zich makkelijk aanpast aan haar 'container', als water in een vaas. Als deze basale natuurwet opgeschaald wordt naar het niveau van een stadsstructuur, klinkt het begrip leegstand ineens niet meer als een probleem dat verholpen moet worden. Leegstaande gebouwen en terreinen zijn dan bij uitstek de lege plaatsen in het starre stadsrooster die de stad meer kunnen laten smelten. Het begrip locatie heeft in deze visie op de ontwikkeling van steden een andere betekenis dan het begrip plek. Een plek bestaat uit associaties, herinneringen en sociale verbindingen, waar een locatie slechts een coördinaat is; een leeg omhulsel van iets wat tijdelijk een plek kan worden. Plekken kunnen reizen van locatie tot locatie, mee met de mensen die ze tot de plek maken. Onderweg

veranderen ze waarschijnlijk van vorm. Zo zullen plekken flexibeler moeten worden, verplaatsbaar of 'composeerbaar'. Leegstaande locaties worden tot interessante locaties gemaakt en bloeien tijdelijk op; voor zolang de binding daar sterk genoeg is. Deze vloeibare stadsstructuur levert tijdelijk claimbare ruimtes op waar meer spontane activiteit zou kunnen ontstaan.

Jorien studeerde oorspronkelijk in 2009 af aan de TU Eindhoven, waarna zij samen met Celine het ontwerp bureau KNOL begon. In haar werk verkent Jorien nieuwe toekomstbeelden van mens in ruimte. Met oog voor compositie en kleur, doet zij ruimtelijke projecten die raken aan mode, architectuur en filosofie.